

Téma: **Jak přichází radost a naděje** Vyprávíme podle: Marek 14 - 16

23.3.2008

Hod Boží velikonoční

1. MOTIVAČNÍ UVEDENÍ

a) Pro všechny věkové skupiny, spíše pro ty, kteří již něco vědí

Velikonoce se slaví ve stejnou dobu jako jeden židovský svátek. Ježíš tento svátek slavil spolu s učedníky. Večeřeli spolu. Víte, co večeřeli? A proč? A jak se ten svátek jmenuje a proč ho židé tehdy i dnes slaví?

b) Pro všechny věkové skupiny, spíše pro ty, kteří již něco vědí

Představte si naše dnešní Velikonoce, jak se slaví, co všechno lidé o Velikonocích dělají a co k Velikonocům patří. Myslíte, že by se našlo něco, co by paschu, křesťanské Velikonoce a ty naše dnes spojovalo? Má to vše ještě něco společného?

c) Pro všechny věkové skupiny, spíše pro ty, kteří o příběhu mnoho nevědí

Stalo se vám někdy, že vám někdo něco velkého daroval? Třeba rodiče nějaký krásný dárek, který jste vůbec nečekali. Pak vám je asi krásně, že? A kdyby tím dárkem bylo to, že vám někdo odpustí něco, co jste provedli? Přestane se zlobit a zapomeně na to špatné? Jak je to pak?

2. POZNÁMKY K TEXTU A JEHO KATECHETICKÉMU VYUŽITÍ

VYUŽITÍ

VUŽIT

- **Svátky velikonoční** - přeznačují svátek *pesach*, kdy se jedením beránka připomínalo vysvobození Izraele z egyptského zajetí. Původní název byl *presnice* a vrcholil svátkem nekvašených chlebů. Při novém svátku Pascha je středem hod beránka; název je od řeckého slova *paschein* - trpět.

- **Pomazání v Betanii** - podle Mk 11,11 Ježíš v Betanii během svého působení v Jeruzalémě přespával. Dům u Šimona Malomocného se mohl jmenovat buď po bývalém majiteli nebo po pánu domu, který byl uzdraven; malomocní se zdravými nebydli.

- To, co udělala ta žena, je chápáno prorocky a symbolicky: ohlašovala tak Ježíšovu smrt. Ve SZ bývali pomazávání také králové; jako by se Ježíš v tuhle chvíli přeče jen k tomu titulu *Christos-Mesiáš-pomazaný* přiznával. Pro tu ženu byl opravdu králem, přesto že jej pomazává k pohřbu.

- **Jidášova zrada** - zlo spoutává, může dobro připravit i o život, ale nemůže zmařit dobrý cíl a naději toho, kdo se dal takovému cíli k dispozici. Slíbená odměna není u Marka motivem Jidášova zrady. Motivem je to, že Ježíš zklamal Jidášovy představy o Mesiáši.

- **Ustanovení večere** - literárně je to střed Markova evangelia; naznačuje, kde je smysl Ježíšova života a utrpení, o kterém celé evangelium mluví. Celé evangelium naznačuje, co znamená nová smlouva v Kristově krvi.

- **Lámání chleba a dávání** - svědectví o vydávání na smrt (srv. 1K 11,23nn). Na vztah substancí (chléb - tělo a víno - krev) se přeneslo chápání v Jeruzalémě až v řeckém myšlenkovém prostředí, není to tedy nijak podstatné ani pro nás. Spíše děti odkazujte k celému příběhu Ježíše a k naději, kterou přináší i dnes pro nás.

- **Nová smlouva v krvi** - narážka na pokropení účastníků smlouvy krví obětovaných zvířat v SZ (Ex 24,8). Vše uzavírají slova o zástupnosti, kterou je složité pochopit, spíš ji můžeme přijmout uvnitř svých srdcí jako dar.

- **Getsemane** - naplnění slov o utrpení, které bude předcházet poslednímu soudu. *Bděte* - Ježíšova úzkost. V rozhovoru s Bohem vyjadřuje Ježíš zdráhání se i důvěru - oslovení *Abba* - *otče*. Při zatýkání je to Ježíš, kdo je pánem situace, naplnila se Písma.

- **Ježíšův výslech** - nejprve před radou (synedriem), samosprávným orgánem pro Jeruzalém a Judsko, potom před Pilátem, římským prokurátorem. Synedrium nemohlo vynést rozsudek smrti, pro židy však mělo autoritu náboženskoprávní.

Pro ně bylo důležité odstranit Ježíše, ale byli přitom odkázáni na lež a křivá svědectví.

- Ježíš mlčí, odkazuje na žalmy (38,13.16; 39,3); jeho mlčení je mlčením spravedlivého. Na přímý dotaz velekněze (14,62) dává najevo své mesiášské vědomí.

- Výměch líčí Marek jako hluboký úpadek Ježíšových protivníků.

- Synedrium předalo Ježíše Pilátovi s obviněním, že jde o člověka, který se uchází o královskou vládu v Judsku. Z náboženského činu se musel stát politický zločin. Odtud i Pilátova otázka na Ježíše, zda je *židovským králem*. Zůstává bez odpovědi.

- **Petrovo zapření** - je položeno mezi obojí Ježíšův výslech. Ježíš se přiznává ke svému poslání a nezapře, a právě v tu chvíli Petr Ježíše zapírá. Zakokrhání kohouta ho usvědčuje a Petr se rozpláče, byl varován. Marek se mu nevysmívá, vidí v něm člověka, který prožívá svou vinu a touží po odpuštění; člověka, který se postavil před Boží tvář a zbavil se iluzí o sobě. Je důležité si uvědomit, že ani my nejsme lepší. Výrok zmrtvýchvstalého Ježíše (16,7) naznačuje, že Petrovi bylo odpuštěno.

- **Ukřižování** - římský trest, ke kterému patřilo donést si kříž až na místo popravky. Ježíš byl zesláblý, a tak byl povolán Šimon z Kyrény, kolemjdoucí. Na místě pak Ježíš odmítá omamný nápoj, který byl odsouzcům podáván na zmírnění jejich bolestí. Oblečení připadlo popravčí četě.

- Časové údaje jsou počítány podle římského dělení dne, tedy od konce noční stráže v šest hodin ráno. Čas má naznačit, že celé to utrpení se událo v určitou, historicky stanovitelnou chvíli.

- Tříhodinové zatmění slunce je Markovou teologickou výpovědí. Nastalo zaslíbení světa, který se posmívá Ježíšovi, soud. Ježíš se modlí aramejsky ž 22. Ježíšova smrt na kříži rozbíjí představu, že Bůh chrání spravedlivé tak, že by jim ve světě zjednával nějakou protekci. Pomáhá jim tím, že i v nejtěžších chvílích života mají ke komu volat.

- **Prázdný hrob** - v nejstarších rukopisech končilo Markovo evangelium 16,8.

- Mezi dějem 15,42 a 16,2 leží sváteční den, den odpočinku. Den po sobotě je třetím dnem po ukřižování, tedy dnem vzkříšení. Marek klade důraz na mimořádnost vzkříšení. Mladík vyřizuje vzkaz od Boha. Jde o naději založenou na Bohu, který křísí mrtvé.

- Ženy byly naplněny hrůzou a úžasem, a proto utekly. Utekly z místa, kde Ježíš není.

- Mučednickým završením Ježíšova života padá důvod k mlčení o tom, kdo Ježíš ve skutečnosti je; mizí nebezpečí, že jeho mesiášské poslání bude chápáno zkrlesně.

- **Mladík „Marek“** - v Markově pašijním vyprávění se dvakrát objevuje mladík (mládenec 14,50n a 16,5). Poprvé utíká, vyděšen Ježíšovým zatčením, podruhé sedí v rouše bílém, u křtěnců, a vyřizuje velikonoční evangelium. Jeden z výkladů, katecheticky dobře využitelných, říká, že ve scéně 14,5 Marek vyportrétoval sám sebe jako svědka Vzkříšeného. Můžeme to ovšem vztáhnout i na Mk 16,5. V této souvislosti výpověď říká: Popadl mne stejný strach jako učedníky - ale stal jsem se katechumenem Vzkříšeného, přijal evangelium a předávám ho dál. Evangelium otevřeně přiznává, že je tradováním a interpretací, nikoli popisem. Postavu „Marka“ využívá vyprávění pro nejmenší.

3. FORMULACE TÉMATU

Co je to **radost** a co je to **naděje** a kde se berou? Když něco pěkného dostanu, když se něco povede, mám radost. Když věřím, že něco dokážu, že něco zvládnou, že se s někým setkám, mám naději. Je jistě příjemné mít radost a mít naději.

Můžeme s dětmi mluvit o tom, jak to udělat, aby radost a naděje nebyly jen někdy, ale aby byly v našich životech pořád. Radost z toho, že žiji, že jsem, a také že na mně někomu (Někomu) záleží. Naděje, že to vše má nějakou cenu, nějaký smysl

a cíl; že ten náš život bude k něčemu dobrý a neskončí jen tak ve tmě a v nicotě. Nepokazí se. Můžeme mluvit o tom, jak to udělat, jestli je něco, co nám takovou naději dává. Odpovědí je vlastně celý dnešní příběh.

S malými dětmi se spíš dá mluvit víc o radosti, té budou rozumět víc. Naději můžeme zatím trošku oslabit, nebo ji zkusme přiblížit dětem jako těšení se na to, co se má stát, co přijde a co bude pěkné.

ÚSKALÍ TEXTU, TÉMATU A LINIE PŘÍBĚHU

Pašijové příběhy jsou známé a dlouhé, na druhou stranu málokdy se vyprávějí takto vcelku. To má svou sílu a nemusíme se i menším dětem bát je dovyprávět v celku; nezabíhat do podrobností, ale dodržet kostru, stojí to za to. Pašijní příběh má sám o sobě svou sílu a nemusíme k němu už příliš dodávat.

Nebojme se i malým dětem vyprávět vše, včetně oddílu o ukřižování; Ježíšova smrt a vzkříšení patří k sobě. To, že pak je hrob prázdný, je velikou radostí, kterou dobře chápou i malé děti.

Vyprávějme s vážností, ať z toho není pohádka s dobrým koncem, jde přece i o nás.

Snad jen pro ty úplně nejmenší lze vynechat příběh z Betanie, případně i Petrovu zradu, a soustředit se jen na to, co se týká Ježíše samého.

OSNOVA VYPRÁVĚNÍ

Nabízím jednu osnovu pro všechny; je to osnovu pašijových příběhů, kterou lze pro mladší zkrátit.

- I. Marku, povídej
- II. Betanie
- III. Večeře a Getsemane
- IV. Výslechy
- V. Ukřižování
- VI. Prázdný hrob

Pro předškolní věk

můžete dobře využít převyprávění Tinie de Vries, Tím vše začíná. Markova postava (resp. postava zvěstovatele) se objevuje v oddíle: Zatčení Ježíše a Prázdný hrob, str. 180 a 185. *Mladík se ovšem objevuje i jako zvěstovatel o vzkříšení. Z velikonočních příběhů doporučujeme právě zatčení, které je konkrétnímu vnímání tohoto věku blízké. Scénu doplňte sdělením, že další den Ježíše Pilát odsoudil a nechal popravít na kříži. Potom můžete navázat scénou pohřbu (str. 184, bez motivace) a prázdného hrobu (str. 185).*

- I. Motivace - koho nám do Zástupu přivedlo Markovo vyprávění? (Jan Křtitel, později bude Levi a Šimon Petr)
- II. Markovo velikonoční vyprávění o Ježíšově konci - zrada a zatčení
- III. Pohřeb - projev přátelství a důvod ke smutku (Už se o Ježíši nic nedovíme?)
- IV. Z prázdného hrobu zní evangelistovo poselství o vzkříšení

6.A) K PRÁCI S PRACOVNÍM LISTEM

Co už o Markovi vím

Vepsat, případně namalovat, co vím o Markovi jako evangelistovi, nějaký Ježíšův příběh, kdy Ježíš lidem přinášel radost a naději, odpouštěl druhým.

Co nám zpívá na naši cestu víry

Během vyprávění či po něm se pokuste vymyslet sloku o Markovi do písně *A zástup stále přichází a zas jde dál*.

Kde se jeho písnička ozývá v bibli

Písnička beránka i Marka se v bibli objevuje všude v Markově evangeliu, kde Ježíš mluví o odpuštění a o naději, která je nám tím darována. A to je i v evangeliích ostatních.

Můžete dětem připomenout příběh z Ex 12,1-28; při vyjítí z Egypta to byl beránek k večeři, který dával naději nového života, když jeho krev na dveřích předtím zastavila anděla zhoubce.

Děti mohou přemýšlet nad tím, jak ti dva beránkové spolu souvisejí, proč jsou si podobní a co to pro nás lidi znamená. Se staršími dětmi je možné dostat se až k termínu oběť a vysvětlit jim význam toho slova.

Moje okénko

Děti mohou vyhledávat např. obrázky, které jim připomínají lásku a odpuštění nebo něco, co pro ně znamená naději.

Co nás v příběhu oslovilo Za co prosíme

Pokud děti budou tvořit modlitbu, můžeme je vést i k děkovačím částem modlitby, k vyjádření radosti a vděčnosti za dar odpuštění, který jsme dostali.

6. B) K PRÁCI S POSTAVIČKAMI

Předkreslené postavičky jsou prototypy postav: radující se, spící, kráčející, strnulá, vládnoucí, v modlitbách. Vyberte - nejlépe po vyprávění a po práci s pracovním listem - s dětmi jednu, která podle vás nejlépe charakterizuje Marka, obkreslete, vybarvěte a dokreslete výraz ve tváři, vystříhnete a zavěste do řady svědků za poslední postavu zástupu, v tomto případě za Jana Křtitele.

6. C) TIP NA AKCI

Při vyprávění předkládejte dětem k dívání obrazy či ilustrace. Můžete využít některé obrazy z křížových cest (krásné a pro děti srozumitelné křížové cesty vytvořila Renata Štolbová - viz. kniha *Křížová cesta* (Karmelitánské nakladatelství 2002/04), či jiná na http://www.dobravodaucb.cz/web_Cz/krizova_cesta.html

Tentokrát obrazy dětem nevysvětľujte - nechte je, aby se na ně při vašem vyprávění prostě dívaly. Pokud se děti dokáží ztišit a soustředit, můžete vložit do vyprávění i ticho, ve kterém se budete dívat a přemýšlet o tom, co jste slyšeli (můžete to dětem předem vysvětlit).

Můžete také dětem přinést předměty, které by mohly vnímat všemi smysly - když mluvíte o ženě, která Ježíše pomazala olejem, dejte dětem malou misku s trochou (vonného) oleje (třeba dětského), každý si může trochu rozetřít na čelo. Chleba - čichejte jeho vůni, ochutnávejte, stejně tak vinnou šťávu; podávejte si kus trnité větvičky - vnímejte, jak je ostrá. Můžete mít také celou dobu rozžatou svíci a zhasit ji, když Marek mluví o Ježíšově smrti. Pak ji znovu rozsvíte - smrtí to přece nekonečí! Při vyprávění buďte slavnostně vážní, dětem dejte najevo, že jim chcete říct něco velmi důležitého; sami se vyvarujte zmatků - použijte třeba jen jeden symbol, mějte na paměti, kolik máte času, vše si připravte tak, abyste nemuseli nikam odbíhat.

Pokud máte hodně času, budete se věnovat tématu déle či dětem dáváte „úkoly“ na doma, rozdělte příběh do scén (podobně jako v křížové cestě - ale klasická křížová cesta nemá např. pomazání v Betanii) a nechte děti vytvořit ilustrace těchto scén. Pokud budou tvořit na stejném ormátu, je možno z obrazů vytvořit lepoprelo či knihu. Můžete obrazy také pověsit v modlitebně/kostele - jistě i ostatním bude toto dílo k užtku.

6. D) PODNĚTY K ROZHOVORU

- Zkuste říct, co všechno pro vás Velikonoce znamenají; chybělo by vám něco, kdyby nebyly?
- Jak se slaví Velikonoce u vás ve sboru? Patří k tomu něco zvláštního?
- Jak slavíte ve sboru večeři Páně? Máte při ní nějaké své místo? A víte, proč tomu tak je?
- Umíte se rozzlobit a pak zase odpustit? Je důležité umět druhým odpouštět? Je to těžké? A co odpouštět sobě?
- Dalo by se žít bez odpuštění? Božího i toho lidského?
- Jak by se dala jinak říct naděje? A je pro život důležitá? Jde to i bez ní, nebo jsou chvíle, kdy to bez ní nejde? Které?

7. LITURGICKÝ RÁMEC

Vstupní verš: žalm 27,1

Hospodin je světlo mé a moje spása, koho bych se bál? Hospodin je záštita mého života, z koho bych měl mít strach?

Písně:

Průvodní:

Jak beránek trpěl, zpívej,

přec se cesty kříže hrozit nemusíš

- beznaděj a vinu snímá,

Marek tiše vypráví - zástup jde dál.

(nápěv Marie má dítě - Svítá 181)

Proč jen mlčíš, Pane (S 267); Stál jsem u hrobu (S 309); Nedělní chvalo zpěv (S 373, EZD 667); Už svitlo jitro nedělní (S 357, BTS 78, EZD 665)

Čtení: Marek 16,1-7

8. VYPRÁVĚNÍ

I. MARKU, POVÍDEJ

„Tak Marku, prosíme, už vyprávěj.“ Kolem Marka seděl hlouček lidí a všichni čekali na jeho vyprávění. Povídal jim totiž o Ježíšovi. O tom, jak chodil se svými učedníky mezi lidmi, jak je i ostatní učil, aby se měli navzájem rádi a aby milovali Boha, i o tom, co se na té jeho cestě dělo.

Tolik už toho slyšeli, jenže teď se ty příběhy chýlily ke konci. Ježíš o svém konci mluvil, předpovídal utrpení, i to už Marek vyprávěl, a tak lidé chtěli vědět, jak to vlastně bylo dál. Tolik se už od Ježíše naučili. Skoro jim připadalo, jako by tam s nimi při tom Markově vyprávění Ježíš byl, a nechtěli, aby to skončilo.

Byly to krásné chvíle v hloučku kolem Marka, a tak ho také prosili, aby to vše napsal. To aby si to jeho vyprávění pak mohlo přečíst víc lidí, a aby víc lidí mohlo mít ten pěkný pocit, že Ježíš jde s nimi a učí je, aby se měli navzájem rádi a byli blízko Bohu i sobě.

II. BETANIE

A tak Marek začal. Tenkrát byly blízko velikonoční svátky, svátky nekvašených chlebů, a na tyhle svátky chtělo být co nejvíc lidí v Jeruzalémě. Šel tam i Ježíš se svými učedníky. Na noc ale zůstal ještě v Betanii u Šimona.

Když spolu večeřeli, přišla jakási žena a Ježíšovi vylila na hlavu vzácný olej. Všude to začalo vonět. Takhle se pomazávali králové nebo i ti, které pochovávali. Nádobka takového oleje stála celé jmění a nedala se použít víckrát, žena musela urazit zatavené hrdlo.

Taková marnotratnost, ošivali se všichni kolem. Ale pro tu ženu byl Ježíš králem. Všem pak pověděl, že to vykonala už dopředu, k jeho pohřbu. Král, který se chystá na svůj pohřeb, místo aby zbrojil a Jeruzalém dobyl. Takový byl Ježíš. Beránek, který nemluvil o boji a o slávě, ale o utrpení.

Možná nakonec i tohle vedlo Jidáše k tomu, že zradil Ježíše. Udal ho těm, kteří se ho chtěli zbavit. Velekněžím a arizeům, lidem, kteří také čekali Mesiáše, ale jiného. Možná Jidáš čekal, že se něco stane, že teď konečně udělá Ježíš něco velkého.

III. VEČEŘE A GETSEMANE

Jenže nic se nestalo. Povečeřeli spolu, jedli beránka. Jako ve všech rodinách, i Ježíš a jeho učedníci si připomínali vyvedení z Egypta a beránka, jehož krví byly označeny dveře izraelských domů, aby byly chráněny před andělem zhoubcem.

Beránek je tehdy ochránil a zachránil a oni mohli odejít z Egypta a radovat se, že už nejsou otroky. Bůh jim dal naději. To všechno si židé při hodu beránka připomínali.

Teď při večeři vzal Ježíš do rukou chléb, lámal ho a dával ho učedníkům a říkal jim - *toto je mé tělo*, a když podával kalich říkal - *toto je má krev*. Z Ježíše se tak najednou stává ten beránek. Ten, který pomáhá a zachraňuje, ochraňuje a dává naději. Možná, že to ti učedníci všechno hned nepochopili, ale určitě tušili, že se děje něco moc důležitého.

Pak společně odešli do zahrady Getsemane, kde bývali přes noc. Tady se Ježíš modlil a bylo mu úzko. Byl sám, učedníci usínali, nebylo v jejich silách, aby mu byli oporou. A právě tak, když pak přišel Jidáš, objal Ježíše a dal mu políbení, a když se Ježíš nechal zatknout, učedníci se rozutekli. Takhle si to nepředstavovali.

IV. VÝSLECHY

Nejprve Ježíše odvedli k veleknězi. Vyslyšali Ježíše, aby zjistili, co vlastně Ježíš učil a zda to bylo správné. Poté jej odvedli k Pilátovi, protože odsoudit někoho k smrti mohl jen on, římský prokurátor. Pilátovi se to nelíbilo, byl přesvědčený o Ježíšově nevině. Ale ať se snažil jak chtěl, nedokázal lidi přimět k tomu, aby Ježíše nechali. Nakonec ho odsoudil.

Jediný učedník, který se ještě z getsemanské zahrady vrátil a šel za Ježíšem, byl Petr. Opatrně a zdálky; chtěl vědět, co se děje. Dostal se až do zahrady veleknězova domu, ale když ho tam poznali, třikrát zapřel, že by Ježíše vůbec znal, tak se bál. Byl z toho pak moc smutný a hodně plakal. Hlavně když brzo ráno zakokrhal kohout a to mu připomnělo, jak mu Pán jeho zapření předpověděl.

Ježíš ale strach neměl. Stál před veleknězem tiše, nic neříkal, nebránil se. Neodpovídal ani Pilátovi na jeho otázky. Jako Beránek Boží, nesl radost a naději pro všechny, ale nesl je hodně těžkou cestou.

V. UKŘIŽOVÁNÍ

Pak ho vedli na kopec za město, který se jmenoval Golgota - česky lebka; tam bylo popraviště. Byl to divný průvod. Tři odsouzenci s třemi kříži. Zbičovaný Ježíš už neměl dost sil kříž nést, a tak to poručili nějakému Šimonovi z Kyrény, který šel zrovna kolem. Byla to smutná povinnost, ale vojákům se neodmouvá. Ještě i po cestě se lidé Ježíšovi posmívají.

Tak jsou na Golgotě tři kříže a na nich tři lidé, kteří mají umřít. Každý má nad sebou nápis s označením provinění. Nad Ježíšem stojí „král židů“. Taková je jeho vina. To, že přišel druhé zachránit. Proto se

nemůže zachránit, proto musí zemřít - jako tenkrát v Egyptě ten beránek. Ale právě touto cestou přináší naději a radost.

Ježíš vzal na sebe i naše chyby, Bůh nám odpustil, a tak jsme vlastně dostali ten největší dar, jaký sivůbec dovedeme představit. Už se nemusíme trápit tím, co bylo, protože díky Pánu Ježíši Kristu nám Bůh odpouští. Přináší radost a naději.

Ale když Ježíš umřel, nebylo nikomu veselo; dokonce i ten voják, co Ježíše hlídal, měl zvláštní pocit avíc pro sebe než pro ostatní řekl: „Ten člověk byl Boží Syn.“

Marek přestal vyprávět. Jeho posluchači se začali ošívát; někteří popotahovali a utírali si oči. Mají svě-šené hlavy. I když se sami s Ježíšem nesetkali, přece jim bylo, jako by ho znali. Ano, zemřel za všechny, i za ně, ale proč musel zemřít, a proč právě takhle? A opravdu není nic dál? "Marku, my jsme čekali, žese přece jen ještě něco stane."

VI. PRÁZDNÝ HROB

„Počkejte!“ ozval se znovu Marek, „vždyť jste mne to nenechali dopovědět, ještě jsem neskončil!“

Ano, Ježíš zemřel, jeho tělo uložil Jose z Arimatie do hrobu a ženy, které tam byly, se dohodly, že hnedv neděli ráno přijdou a tělo nabalzamuji; v sobotu byl totiž svátek. Ale když tam v neděli ráno přišly, bylkámen odvalen a hrob byl prázdný. Spatřily tu sedět mládence. Ten jim vyřídil - tak jako teď vyřizují jávám: Nebojte se! Ježíš Nazaretský byl vzkříšen! Radujte se z toho, že je s vámi. A chcete-li ho potkat -čtěte si znova jeho příběh. Ale ne jako příběh o mrtvém - ale jako příběh o živém. A za tím živým jděte. Následujte ho.

„Tak tedy žije, Marku!“ lidem kolem Marka bylo zase krásně. „Tak to proto máme ten pocit, že je tu s námi, proto se už nemusíme bát.“ A všem jim bylo společně dobře. Našli radost a naději. Tu, kterou jim přinesl Ježíš, ten Beránek Boží, který se obětoval, kvůli nim i kvůli nám.

9. MODLITBA

Pane Ježíši, děkujeme ti za to, že jsi mezi nás lidi přišel; za to, že nám dáváš tak veliký dárek, jako je odpuštění; za to, že nám jako ten beránek přinášíš radost a naději. Prosíme, dej, ať je ta radost na nás vidět a z naděje ať umíme žít. Amen